

Южниятъ склонъ е покритъ съ планински пасбища, северниятъ съ гори, въ които се вѣдятъ много мечки. На върха, срѣдъ скалисто и мочурливо равнище се издига огромна пирамидална скала. Отъ върха се виждатъ : при политъ на ужасна дълбочина градътъ София (535 метра), по-нататкъ Балканътъ, който е значително по-низкъ отъ Витоша, грамаднитъ скалисти колоси на Рила и Родопитъ и цѣлятъ малко познатъ лабиринтъ въ центъра на полуострова. „Въобразявамъ си вече,—казва Бое,—какъ, когато се прокаратъ желѣзници въ Турция, членоветъ на Алпийския клубъ и тѣлпи туристи ще се запятятъ къмъ Витоша. Тамъ ще има хотелъ, както на Ригикултъ, а по-низка станция ще бѣде Радомиръ, Самоковъ или София. Темпе подъ високия Олимпъ е романтично прекрасна, Воденъ въ Македония е очарователенъ, ала изгледътъ отъ Витоша надминава всичко. Ще се намѣри ли на земята макаръ единъ такъвъ лесно-достъпенъ връхъ, отъ който да се откриватъ толкова разнообразни изгледи?“ София и Витоша сж нераздѣлни, както Неаполъ и Везувий, както Капщатъ и Столовата планина. Лѣтно време по върха се трупатъ черни, мълниеносни облаци, които се разразяватъ съ бури надъ зеленѣещата се равнина. А когато върхътъ се покрие съ снѣгъ, тогава настѣпва зима и страшни урагани вилнѣятъ въ низинитъ³⁵.

Между Българска Морава и Нишава се издигатъ три високи планински вериги, още малко проучени; отъ една страна тѣ се допиратъ до Витоша, отъ друга до планинитъ, които отиватъ къмъ Шаръ. Хохщетеръ е нарекулъ тая група *Горно-Мизийски планини*.

Крайната източна верига образува единъ чукаръ отъ мелафиръ, *Люлинъ* или *Лѣлинъ-планина*; той се начева при Витоша и върви на с.-западъ чакъ до Пиротъ въ видъ на дългъ редъ конусообразни върхове и близко прилегнали единъ до другъ чукари. На западъ оттамъ се протака единъ варовитъ чукаръ отъ алпийски характеръ (една частъ се нарича *Парамунъ-планина*) съ стръмни конуси, прорѣзани отъ страшно диви проломи, чиито отвесни страни се издигатъ на 400 метра надъ изворитъ на Сукава, която се влива въ Нишава.

Тукъ въ една романтична котловина лежи градецътъ Трънъ (612 метра); на с.-западъ отъ Трънъ една планина заедно съ околноститъ се нарича *Снѣгъполе* (българ. Снѣжно поле, тур. Иснеболъ). Като вървишъ на западъ отъ Трънъ, ще стигнешъ до планинитъ *Власина*, отъ микашистъ, при рѣка Власина, които се протакатъ на северъ отъ Струма чакъ до Нишъ и се спущатъ къмъ Морава съ страшно стръменъ склонъ³⁶. Изрѣзани надолу отъ диви, гористи и безлесни проломи, тия планини нагоре иматъ плоско плешиво било, по което се издигатъ многобройни върхове, достигащи до 190 метра височина. Тая планинска страна е населена съ весели, гостоприемни българи. Въ долинитъ се обработва царевица и конопъ; на височина до 1250 метра сѣятъ овесъ, просо и ечемикъ. По сочните алпийски ливади сж издигнати чифлици и пасатъ ергелета коне, стада говеда и овце³⁷. Северната частъ на тия планини образува *Суха-планина* при Нишъ (1250 метра) съ оголени, ясно-сиви върхове; Нишава я раздѣля отъ Балканитъ.

На западъ отъ Власина се протакатъ многобройни възвишения до голѣмата вдлъбнатина, която съединява долинитъ на Морава и Вардаръ. Тѣ се заврѣшватъ съ конусообразния *Руенъ* (935 м.), който има плоскъ връхъ. Западно отъ Руенъ, отвждъ казаната по-горе вдлъбнатина се вижда *Черна-гора* (Кара-дагъ). Но да се върнемъ пакъ не изтокъ.

Рилъ или *Рила-планина* (Рило-дагъ) се издига около 4 мили на югъ отъ Витоша съ единъ грамаденъ скалистъ конусообразенъ връхъ (около 2750 м.), отъ който излизатъ на северъ и югъ стръмни, жбести, скалисти гребени. На изтокъ отъ върха преминава планинска пжтека, която води отъ